

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marțea, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la:

Administrațiunea tipografiei archidiecezane, Sibiu, strada Măcelarilor 47,
și la expedițiunea de inserțiuni Haassenstein & Vogler in Viena, Praga, Budapesta etc. etc.

Correspondențele sînt a se adresa la:

Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 37.
Epistole nefrancate se refușă. — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori 15 cr. rëndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Sibiu, 4 Mai.

Din telegrama noastră publicată în nrul precedent este cunoscut, că proiectul pentru introducerea limbii maghiare în scoalele populare nema-ghiare este primit de ambe casele die-tei unguresci. Mai lipsese sancționa-rea prealaltă și promulgarea, ca să fie lege obligătoare în toată forma.

A mai vorbi în contra proiectu-lui, după ce a trecut prin stadiile cu-noscute este lucru cu totul de prisos. Câte nu s'au dis în contră din par-tea deputaților naționalităților; din partea deputatului maghiar Mocsáry, unicul deputat maghiar, care a rămas nerăpît de șovinismul maghiar, care crede că prin un articol de lege va realiza aspirațiunea coșutiană: *Minden ember legyen ember és magyar*; din par-tea metropoliților Miron Romanul și Vancea; din partea episcopilor Mețian și Mihályi.

„Nucă pe părete” au rămas toate. Majoritatea imposantă, compusă din toate partidele dietei maghiare, vo-iesce să *fericească* (?) naționalitățile, vor ca să le dea mână de ajutoriu de a se pute înțelege unele cu altele, ca și când până acum naționalitățile din Ungaria au stat și stau mute unele lângă altele și nu s'au putut și nu se pot înțelege.

Ei bine, „satul arde și baba se peaptenă.” Țara abia mai poate geme sub greutatea dărilor, datorilor de stat, neconținutelor deficitice și a po-topurilor de ape, cauzate în mare parte din vina indolenței notorie în lucruri, cari n'au de a face cu fantasmă și fantazie; țara este în vecinătatea și în legătură comună cu un stat, care tocma acum se adoperă a fi și mai prevenitoriu față cu naționalitățile sale, decum a fost până acum, și este de observat, că a fost mai liberal, și pe hârtie și în faptă, decât al nostru, în care (țară) tocma acum, cu oca-siunea jubileului de cincideci de ani de servițiu ai cav. Anton de Schmer-

ling, s'a aruncat earăși frasa primită cu etusiasm de Cislaitani: „*că Austria earăși va deveni un stat*”; țara, înveci-nată în afară cu vetre de revoluțiuni, cari parte au isbucnit parte au să is-bucnească — și cu toate aceste bunii patrioți, cari dirig sorțile patriei, nu găsesc timp mai potrivit de a înstrăina inimile compatrioților lor de naționa-litate nema-ghiară, decât togma tim-pul, când dincolo de Laita se alar-mează publicul cu idei, cari a bună samă nu sînt pe placul patrioților, căror li s'a pus la inimă (?) fericirea (!) compatrioților lor de altă naționa-litate, așa după cum vor ei să'i feri-cească, dără nu după cum vor națio-nalitățile să fie fericite.

Abstragem pentru acum dela ceea ce amenință din afară și dela politica sănătoasă, că evenemintele din afară să găsească pe toți fiii patriei într'un cuget și în aceleși simțiri, și reflec-tăm numai la cele ce se întemplă as-tăzi în Cislaitania.

Prin legi scrise se poate oprî ca să nu se scrie, ca să nu se vorbească despre lucruri neplăcute; dară dacă ideile sboară prin aer, dacă ele sînt spirite prin măsuri cum ni le în-fățișază și corespondența noastră „De lângă Dunăre,” cum se vor oprî cu-găturile oamenilor și simțemintele, care natural se desvoaltă din trêneșe.

Noi așa credem, că neam îm-plitit datoria. Dacă glasul nostru și a celor de păreri noastre, a re-sunat în pustie, vina numai poate fi a noastră.

Problema noastră se va marginî acum față cu noua lege, cu mijloace legale a apăra autonomia bisericească și scolară, carea nu va rămâne neis-pițită.

Cum ne vom pute înțelege cu compatrioții maghiari în cestiuni de scoală, cu și fără limbă maghiară — ne va arăta viitorul.

Desbaterea proiectului de lege despre impunerea limbii ma-ghiare.

(După dijarul stenografic al dietei).

Ședința din 29 Aprilie 1879.

(Urmare).

Dr. Mihaiu Polit: Onorată casă! Dacă privesc proiectul de lege de față dintr'un punct de vedere mai înalt, mi-se aduce involuntariu aminte deo-sebirea foarte mare, ce există între raporturile orientului și ale occiden-tului Europei. În Europa apu-seană un astfel de proiect de lege, despre aceasta sînt convins, n'ar pute veni înaintea legis-lativei unei țeri, căci acolo un astfel de proiect de lege ar fi sau de prisos sau cu totul imposibil.

Deosebirea foarte mare între rap-porturile Europei apusene și resăritene consistă tocmai într'aceea, că în occidentul Europei procesul forma-țiunilor de statură este terminat deja de veacuri încoace, pecând în orien-tul Europei procesul acesta sau nu este terminat, sau unde pare a fi terminat, acolo elementele, ce formează staturile, nu sînt unite în păreri lor despre natura statu-lui. De-aceea în occidentul Europei nu există o cestiune de naționalități, pecând în orientul Europei nu există numai o astfel de cestiune, ci naționalitatea se ține de ele-mentele, ce formează și stră-formează statele. Adevărat că Ungaria prin istoria sa de o mie de ani a primit ca stat o stabilitate, în-tocmai ca ori care alt stat al Europei, dar în privința naturei statului unguresc mereu se ivesc eară și eară contraste și dacă n'ar exista contra-tele aceste, n'ar fi ajuns un astfel de proiect de lege nici când înaintea le-gislativei Ungariei.

Este mai pre sus de ori ce îndoi-ială, și nici nu se tăinuesce, că sco-

pul proiectului de lege de față este mai cu samă politic. Prin învê-țământul limbii maghiare în scoalele populare să se propage și ajungă a-similațiunea statului. Am tre-buî însă să fim clarificați despre firea și marginile asimilațiunii statului. Așa este, asimilațiunea joacă un rol în-semnat în formațiunile statelor. În evul mediu asimilațiunea statului s'a sêvêșit prin cucerire și prin puterea armelor; în timpul mai nou însă a-ceastă asimilațiune s'a încredințat ci-vilizațiunei și culturei. Pe calea le-gislativei și administrațiunei ea nu se poate ajunge. Unde nu există condi-țiunile pentru o astfel de asimilațiune, acolo ea nu se poate decreta.

În occidentul Europei asimilațiune-a creat națiuni unite și state na-ționale. La această asimilațiune se în-templa adese, că cuceritorii s'au asi-milat cuceritorilor. Astfel Francii Ro-mano-Galiliei, Normanii Anglo-Sacso-nilor, Longobarzii Italianilor; Bulgarii s'au slavizat cu desêvêșire, așa încât n'a mai rămas nici urmă de naționa-litatea lor. În Ungaria dezvoltarea a fost cu totul alta. Maghiarii n'au pu-tut să se slavizeze, dar ei încă n'au putut să maghiarizeze pe Slavi. Acea-șta de sigur nu s'a făcut nici din bună nici din rea intenție, ci s'a întemplat în urma marginilor, ce natura însași a pus. Aceeași pedecă, ce Maghiarii au aflat-o în privirea asimilațiunei, au aflat-o și Germanii față cu Slavii, au aflat-o Turcii față cu toate naționali-tățile creștine.

Dezvoltarea statelor din occident a fost deci cu totul deosebită de a- ceea din orientul Europei. În occi-dentul Europei naționalitatea a co-incis cu cetățenia; de aceea „na-țiunea” și „naționalitatea” nu în-semnează neamul, ci cetățenia. În orientul Europei însă, sau mai bine pînă la Constantinopole, de la Ren-„naționalitatea” însemnează cetățenia. Naționalitatea germană este neamul

FOIȚA.

Aventurile

doctorului Van-der-Bader.

Din franțozese de Evariste Carrance.

(29. urmare.)

XXI.

Cartea lui Michelet și Pistolul d-lui Ana-tol Bergerat. (Urmare).

— Să am iertare pentru neglīga-rea acestei formalități răspunse dl Robert, însă astăzi pentru întâia oară sînt amestecat în o afacere de felul acesteia, și nesciuța mea îmi va servi de scusă.

— Causa D-Tale e câștigată, dîse tinêrul. Dl Bergerat și-a ales arma?

— Și locul?

— În depărtare de patru până în cinci kilometri dela Marseile, pe șe-sul dela Montradon.

Ellermann se închină.

Robert își scoase orologiul.

— Sînt șase oare, adause el, ast-

fel de afaceri e obiceiul a se sfêrși di-mineața.

— Este timp să plecăm, replică Ellermann.

— Așa dară într'o oară?

— Prea bine.

Van-der-Bader remăsese singur cu prietenul său.

— Explică-mi această întemplare, domnule Ellermann, întrebă învêțatul, pe a cărui față se putea vedea o vie surprindere; eată-mă acum încă și cu un duel în spate.

— Oh! un duel!

— Pe legea mea! Eu a'și avé mare plăcere să refuș, de altcum nu sînt eu cel ofensat?

— Nu, domnule doctor, dl Ber-gerat apără interesele casei ce repre-sentă.

— Ei dar eu sînt autorul desco-peririlor ce ei și le atribue lor.

— Sînt încredințat; dar cu ce vrei să dovedesci?

Van-der-Bader își plecă capul.

— Trebuie dar să mă bat, dîse el; oh! nu este frica, ceea ce mă face să tremur, scumpul meu, dar eu nu pot

înțelege de loc, cum cineva în toată liniscea să se silească a omorî un om.

— Așa pretind năravurile.

— Ce năravuri?

— În Franția, scumpul meu în-vêțător duelul nu este de loc o afa-cere de deosebită serioșitate; oamenii jertfesc multe punctului de onor, și atâta e tot.

— Ah!

— Da... duelanții au de grije a se posta la o distanță bunșoară unii de alții, și din o sută de dueluri, nouê-deci se sfêrșesc în modul cel mai cordial.

— Într'adevăr?...

— Și mai adeseori adversarii de ađi sînt mâne cei mai buni prieteni.

— Multe mai scii și D-Ta, dom-nule Ellermann.

— Eu totdeauna am cetit cu mare plăcere cărți franceze, dîse cu mo-destie vechiul elev al doctorului; ma-mă-mea era din frumoasa țară a lui Michelet.

Acest nume scoase o adêncă of-tare din peptul doctorului.

El luă cartea „Despre Amor” și o puse cu pietate în posunariul său.

— Ne vom lua o trăsură și vom merge să dăm față cu acei domni, nu este așa, scumpul meu învêțător? dîse Ellermann prefăcându-se a fi linisčit.

— Dacă este absolut de lipsă mie 'mi este tot atât, domnule Ellermann, Franția este o țară prea civilisată pen-tru mine.

XXII.

Cartea lui Michelet și Pistolul lui Ana-tol Bergerat.

Câte-va minute mai târziu o birje mergea de-alungul Prado-ului, trasă a lene de două roșinante.

În birje erau prietenii noștri, Van-der-Bader și elevul său, cufundați în o convorbire vioaie.

— Te asigur, domnule doctor, dîse Ellermann, că ea nu v'a uitat și că ea vê păstrează partea cea mai bună din simțemintele sale.

— Se poate, scumpul meu, re-plică profesorul, dar eu n'am nici un drept la gingășia ei: Lisbeth este o

față cu Francezii și cu alte popoare și nu însemnează de loc cetățenia, căci aceasta poate fi austriacă, prusiană, bavareză și așa mai departe.

În art. leg. ung. XLIV din anul 1868, în așa numita lege de naționalități, se află amândouă noțiunile: și aceea a occidentalului și aceea a orientului. Se vorbește de „națiunea ungurească” și de „naționalități.” Aceasta însă nu stă față cu critica științifică, căci unde este o națiune, nu pot fi naționalități și unde sunt naționalități, nu poate fi „națiune” — afară dacă acest cuvânt are să însemneze numai cetățenia. (*Miscare*). Susținerea acestor noțiuni este de însemnătate. Credeți D-Voastră în adevăr, că „națiunea” poate însemna în Ungaria aceeași, ce însemnează „națiunea” în Franța? Dacă credeți, atunci veți bine suneți îndreptățiti, a trage consecințele asimilațiunii statului, dar atunci să nu prezentați astfel de proiecte de lege, ca cel de față. În Franța nu este de lipsă o lege deosebită, pentru ca Bretonii să învețe francezesc. Dar în Franța relațiunile totuși vor fi altele, ca în Ungaria cu deosebire proporțiunea aritmetică a naționalității franceze! D-Voastră tocmai prin proiectul de lege de față mărturisiți, că această proporție este cu totul alta în Ungaria, căci dacă n'ar fi alta, atunci prezentarea unui astfel de proiect de lege ar fi cu totul de prisos.

Adevărat că și în occidentul Europei sunt state, unde asimilațiunea genetică nu s'a ajuns, unde însă totuși se află asimilațiunea statului. Și tocmai fiindcă aceasta se află pe deplin, de aceea în statele aceste „naționalitatea” nu însemnează neamul. De o naționalitate elvețiană, belgică, americană în înțelesul propriu nu poate fi vorba, fiindcă nu există o limbă elvețiană, belgică și americană. Și totuși concetățenii acestor state se simt aproscimativ întocmai, ca și când ar fi coborât dela un neam — fără ca pentru această asimilațiune a statului să fie de lipsă o asimilațiune genetică. Ba în aceste state puterea statului se ferește a jigni vre-o naționalitate sau doar chiar a întrebuița măsuri constrângătoare, căci se crede, că vatămă interesul statului, dacă se vatămă interesele vre-unui neam. Constituțiunea belgică ține în §. 23, că întrebuițarea limbilor, în Belgia obicinuite, este facultativă. Când în anul 1856 Flandrenzii s'au plâns în privința limbilor lor, puterea statului n'a pregetat nici un moment, a examina plânsurile și a satisface lor. Prin decret regal din 27 Iunie 1856 s'a instituit o comisiune anumită flandrenză. Și în co-

misiunea aceasta cauza flandrenză n'a fost o cestiune de partidă, acolo nu s'a ivit nici o patimă națională între Flandrenzii și Valoni, căci domnia convingerea, că aceea ce se face în interesul Flandrenzilor, se face totodată în interesul statului belgic. Și cu câtă conștiințositate și scrupulositate a pășit regimul! El a făcut să i-se dea din țară date numeroase: cu privire la administrațiune, la iurisdicțiune, ba el și-a procurat chiar date din arhive despre întrebuițarea de mai înainte a limbii flandrene sub stăpânirea olandeză. Regimul a dat agenților sei diplomatici din străinătate mandatul, a raporta despre întrebuițarea limbilor în țările poliglote. În anul 1858 cauza flandrenză a venit înaintea camerelor și regimul a dovedit egala îndreptățire perfectă a limbii flandrene și franceze până la minuțiosități, astfel încât d. e. la preparandia din *Lierre* învățaceii flandrenzi nu sunt siliți, a învăța francezesc. Și totuși în Belgia limba franceză cu cultura ei milenară stă față cu limba flandrenză mult mai sêracă. Ce departe de aceasta stăm noi în Ungaria cu proiectul de lege de față! Și dacă în Belgia, pe lângă toată scutirea limbii flandrene limba franceză totuși apucă deasupra, apoi aceasta este urmarea culturii franceze mai înalte. Dacă are limba maghiară aceste condițiuni, apoi răspândirea ei urmează de sine.

Pentru ce măsurile constrângătoare ale proiectului de lege de față? Pentru ce întărirea sufletelor, pentru ce sumuțarea patimelor?

Aceasta n'a putut fi intențiunea celor bărbați de stat, cari cu compromisul din anul 1867 cu Austria au dorit și pacea și concordia naționalităților din Ungaria, căci ei și-au adus încă prea bine aminte, câtă nenorocire a fost pricinuit cearta naționalităților în patria noastră.

Legea scolastică din anul 1868 nu conține nici chiar o urmă de aceea, ce se cuprinde în proiectul de lege de față. În §. 58 al legii scolastice din anul 1868 se statorosește sêrbătoresc principiul, că în scoalele populare învățaceii să se instrueze numai în limba maternă. În preparandii să se învețe limba maghiară, dar ajungerea la oficiul învățătoresc nu atêrnă de la cunoștiința perfectă a limbii maghiare, ca în proiectul de lege de față.

On. domni! Poate avê proiectul de lege de față — nu vreau să țic un scop — ci un înțeles pedagogic? Este un principiu recunoscut în pedagogie, că scolile populare n'au să fie scoli de limbă și că copilul în scolile populare are să învețe cunos-

cințele elementare numai în limba maternă. Dacă copilul are să învețe afară de limba maternă încă o altă limbă străină, apoi aceasta poate fi numai pe contul învățământului elementar, al culturii generale.

Când proiectul acesta de lege a apărut în țiare, un organ de specialitate cu foarte mare autoritate, ce apare în Viena, a scris o critică nimicitoare asupra proiectului de lege. Eu țin această critică de foarte aspră și de aceea nu vreau să o citez, ci vreau să cetesc numai concludiunea. (*Cetesc*): „În sfêrșit însă demandă și punctul de vedere pedagogic, ca scolile sub toate împregiurările să fie apêrate în contra înriurîței de planuri politice. Scoala este în serviciul culturii omenesci generale și limba, în care crește copilul, în care din capul locului depune cugetele sale, această limbă singură este mediul, prin care educătorul este în stare a rezolva problema sa pe deplin. O limbă străină oltuită jignescce principiul pedagogic al libertăței de dezvoltare și prin urmare cultura.”

Eu merg însă mai departe și susțin: Chiar dacă cultura n'ar fi jignită, precum ea în adevăr se jignescce, și chiar dacă copilul ar învăța limba maghiară, ceea ce este foarte îndoielnic — nu va uita el această limbă în curênd, de loc ce se va ocupa cu munca sa în sat? Cu cine să vorbească țêranul maghiarescce în comitatele slovacesci, românesci, sêrbesci, sâsesci? Că doară nu i poate mereu urma un învățătoriu maghiar, care să l' străjuiască! (*Sgomot*). — Acolo, unde învățarea limbii maghiare are un scop, naționalitățile de mult deja au introdus-o de bună voie în scolile lor confesionale. În gimnaziile, în scolile medii, în scolile civile orășenesci, în scolile de fete și chiar și în unele scoli sâtenesci, unde populațiunea este mestecată, limba maghiară este deja de mult introdusă. La preparandia sêrbescă de învățatori din Zombor limba maghiară se învață deja de mult; și noi n'avem nici chiar un învățătoriu mai tînêr, care n'ar ști limba maghiară.

De ce dar sila, unde merge de bună voie, acolo adevărat, unde lucrul are un scop? Nu se vatămă oare prin sila proiectului de lege de față această autonomie pentru scolile confesionale, carea pentru Ungaria este de atâta însemnătate? Unde ar fi naționalitatea maghiară, dacă nu s'ar fi susținut autonomia în scolile confesionale ale reformatorilor?

Noua lege scolastică să implinească un scop politic, cel al asimilațiunii statului. Aceasta însă este un vis deșert, unde lipsesc condițiunile. Dacă este voința a ajunge așa ceva prin măsuri constrângătoare, atunci din lucrul întreg se face o cestiune de putere. În Austria, unde ar fi puterea, pe lângă toată cultura germană și prelângă toate proporțiunile numerice mai favorabile se ferece a face din germanizațiune o cestiune de putere. În Galiția întrebuițarea limbii polone este aproape exclusivă. În Bohemia paritatea între limba nemțescă și cehică este binișor realizată, dar și în acele provincii, unde nu există pretențiuni istorico-politice, egala îndreptățire a limbilor este cu desêvêșire realizată cel puțin în scolile populare.

Cestiuni de putere le pot suleva numai state și popoare mari, omogene. Rusia poate face din Polonia, Germania din Alsația o cestiune de putere. State de mijloc și mai mici primejduesc principii de putere existența lor. Un exemplu trist pentru aceasta este Polonia. Polonia a fost odinioară un stat puternic. Dar puterea acestui stat nu o făceau numai Polonii, ci și Rusnaci și Cozaci, cari lung timp a

fost fiii fideli ai imperiului polon. Nenorocirea însă începî, când acesta voi să polonizeze pe Rusnaci și Cozaci, să i facă catolici. Perirea Poloniei a început cu cearta dissidenților. Astăzi există încă Cozaci, dar Polonia nu mai există (*Miscare*).

Din norocire s'a făcut dela existența milenară a Ungariei o legătură între popoare, astfel încât n'are să ne fie nici o teamă de aceasta. Căci noi toți iubim Ungaria cea veche. Ungaria veche (*a régi Hungariának*) are o istorie milenară, dar istoria acelei Ungarie (*Magyar országnak*) pe care nistuiți a o crea, este numai de 40 de ani și a fost în acest scurt timp deja odată în mare primejdie.

Din norocire popoarele Ungariei au mai mult simț pentru frățietate decât unii bărbați de stat, cari ar voi să facă din șovinism o virtute patriotică. Catastrofa din Seghedin a dovedit frățietatea aceasta. Tocmai în acele ținuturi sêrbesci, unde înainte cu 2 și 3 ani procederea regimului în contra Sêrbilor a fost necualificabilă, acolo s'a dovedit frățietatea în nenorocire. Nădêjduesc că popoarele Ungariei vor trăi și după experimentul nefericit al acestei legi.

Și fiindcă proiectul de lege de față pécătuesce în contra istoriei Ungariei, în contra frățietăței popoarelor Ungariei, eu îl pot privi numai ca un experiment foarte nefericit și trebuie să l' resping hotărît.

(Va urma).

Revista politică.

Sibiu, în 4 Maiu.

Proiectul de lege pentru impunerea limbii maghiare s'a primit nemodificat și în casa magnaților din Budapesta. Protestele Românilor, susținute chiar și în casa magnaților prin pășirea bărbătească a Metropolitilor și a episcopilor români, au fost numai „toacă la urechia surdului.” Guvernul nici n'a mai aflat de lipsă a motiva în casa magnaților proiectul, căci lipsind referentul (episcopul acum cardinalul Hajnald) ministrul Tréfort s'a mulțămît a așterne proiectul cu puține cuvinte introducătoare. Vorbitorul prim (contra) a fost metropolitul Vancea, care a arêtat înpracticabilitatea proiectului și urmările triste ce trebuie să aibă o astfel de lege pentru întreaga instrucțiune populară; lui i-a urmat în șirul vorbitorilor metropolitul Romanul, care a accentuat inoportunitatea proiectului și se provoacă la representațiunea bisericeii române greco-orientale așternută Majestăței Sale. Au mai vorbit în contră, precum anunciasem deja prin telegrama din nrul trecut, episcopii români Mețian și Mihály. Cel din urmă a susținut, că proiectul de față periclită armonia între biserică și școală și a citat principiul vechiu: „Qui proficit in litteris deficit in moribus, plus deficit quam proficit”; al doilea dovedescce că proiectul este chiar o pedecă a instrucțiunii.

În zilele aceste domnul de Schmerling și-a serbat jubileul de cincideci de ani, petrecuți în serviciul de stat. Aceasta serbare, dată în onoarea veteranelor nu este lipsită de momente politice. Între o vorbire, ce a ținut-o Schmerling la aceasta serbare a accentuat, că din luptele multe totuși va rezulta un stat unitar austriac; el este prea bătrân, ca să mai ajungă aceasta și fericită, dar copiii și nepoții lui vor fi austriaci „neimpărțiti.”

Tecstul convențiunii austriace-turcesci este acum cunoscut. Suveranitatea sultanului preste Bosnia și Erțegovina, unde a sângerat trupele noastre, se recunoaște și toate trofeele turcesci dobândite pe câmpul de luptă de soldații nostri se restituie guvernului turcesc, pe moșee se vor aședa stindarde turcesci, în rugăciuni se va aminti numele sulta-

fință bună care se dedase ușor cu obiceiurile mele, eată aci totul.

— Ah! domnule doctor, poți D-Ta crede că ea îți va fi nemulțămitoare. ... Lisbeth îți dătoresce liniscea ei, ea adeseori mi-a povestit purtarea nobilă ce ai arêtat față de ea; ea te iubescce...

— Cum iubescce o fică pre tatăl seu, nu n e așa? țise Van-der-Bader cu un accent de amărăciune.

— Fără îndoială, murmură Ellermann, și dacă noi îți datorim fericirea existenței noastre, nu a i puté D-Ta consimți a trăi împregiurul nostru?

Profesorul suspină un suspin.

— Noi am puté fi atât de fericiți, adause studentul; această casă din suburbiul Vyverberg ar deveni un paradis!

— Eu trebuie să mă jertfesc studiilor mele, domnule Ellermann, țise profesorul, și îți repet, societatea unui învățat moros și ridicul nu este de nici o treabă pentru înamorați. Să nu mai vorbim despre aceste lucruri, te rog.

— Vei fi ascultat.

— Și, avênd a mă bate în duel, adause doctorul, și de oarece rezultatul acestei lupte poate să mi fie fatal...

— Scumpul meu învățătoriu!...

— Făgăduescce mi a mi împlini două dorințe.

— Te ascult cu plăcere, țise Ellermann, însă eu sunt tare liniscit, presimțirile mele nu mă înșală nici odată.

— Și aceste presimțiri?...

— Mi spun că, nu te affi în nici un pericol și că vei continua a trăi pentru aceia, cari te iubesc.

— Cu toate aceste, prietene, se poate întâmpla și contrariul. În acest cas, aș voi să fiu înmormêntat în orașul unde m'am născut.

— Îți făgăduesc, țise Ellermann acoperinduși fața cu mâinile pentru ași ascunde emoțiunea.

— Apoi aș voi să te însărcinez, scumpul meu, a spune salutările mele lui Lisbeth.

(Va urma).

nului și pentru Novi-Bazar se stipulează nescie convențiuni pline de nedumeriri militare și politice.

„Deutsche Zeitung” din Viena aduce nescie sciri foarte importante despre o rescoală în Macedonia. Voivoda Pasquale, care se află cu 1250 feciori la Iabuna-Planina, a dat mandat să se execute un coup cătră Perlepa. Trei oare însă de Perlepa, Pasquale se înfățișează de trei tabere turcești și se încinse între ambele părți o luptă foarte crâncenă, care a durat dela 7 oare dimineața până la 12 oare ameași. Disponend Turcii despre puteri însemnate, insurgenții au trebuit să se retragă earăși la Iabuna-Planina. Perderile au fost 123 insurgenți și 150 Turci. Și revolta în Tracia va izbucni cât de curând; toate sunt pregătite.

Corespondențe particulare

ale „Telegrafului Român.”

De lângă Dunăre 1879. (A sosit vremea de apoi). Aceasta profetia a bunicele noastre a devenit deja a se realiza pe tot momentul; că de voiesci să trăiesci în pace în vr'un oficiu; „ce vești trebiu să nu vești contra, te vei pomeni într'o bună demineață cu vr'o anchetă după spate, și îți va lua bucățica aceea de pâne, pe carea o plătesci nu numai cu sacrificarea spre împlinirea oficiului carele îți dă pânea, ci în duplu o plătesci pe n'aua, că ai devenit a fi ceea ce ce n'aua fost nici moșul nici tață tēu și așa ca să nu îți perdi pânea de toate țilele trebiu se taci, se nu vești să nu auzi și să te faci toate!?”

Când treci cu ochii peste legea din 1868 despre egala îndreptărire a naționalităților cu drept cuvânt trebiu să dicit fără excepție căvânt trebiu au fost acei bărbați de stat cari au fost la cărma statului atunci, brav că au știut că numai așa va ajunge statul nostru cândva la scopul dorit, că numai astfel va ținea poporul cătră patria sa mamă, au recunoscut că fără celelalte națiuni din patrie nu vor putea rezista nici celui mai neputincios adversar, au avut în vedere și aceea, că până mama patrie va iubi pe fiii și fiii se vor bucura de darurile sale, Ungaria nu va avea lipsă de alianța nici unui potentat.

Ne uitată să fie deci memoria acelor bărbați de stat, cari au contat absolut numai pe brațele patriei, și n'au avut lipsă a juca nici după tambora Muscalilor, nici după trîmbița Teutonilor întogmai cum fac acești maghiaruți de ađi. Acești ocărnuitori își înceardă totăde silințele a despoia pe bietul popor de tot ce are mai prețios în viață, de limba sa, carea nu o va lăsa Românul nici odată cu capul.

Constatat este, că la noi Românii „limba e viața” și liberă nu vom mai avă limba noastră cândă, atunci vom fi sterși de pre rotogolul acesta, însă multă apă va mai curge și multe stânci se vor sfărma până când aceasta limbă nuși va mai pute desvolta însușirile sale de civilizațiune.

Când cauzi în paginile foilor maghiare și-se înfoară trîmbița vedend cum este tractat acel Român, carele și el este așa dicitend basa, sau peatra din capul unghiului a dulcei noastre patrie, limba Românului astăzi este desconsiderată, petițiunile în limba română se retrăgure pentru a se traduce în limba ungurească, ba până și testimoniile institutelor pedagogice române și sërbe cerute dela învățatori d. e. din partea inspectorului com. Timișan de doue ori retrămise spre traducere, din motivul că unii învățatori nici idee n'au despre limba maghiară.

A 3-a oară veni însă espresa or-

dinațiune că dacă fie-care învățatoriu în timp de 8 țile din propriul isvor nu va satisface ordinului, se va pedepsi!?! Muli am mai vedut de la dñii Unguri însă așa ce-va până de present nu.

Aceste sunt numai nisce escorduri ale proiectului de maghiarisarea scolilor nemaghiare ce se arată prin scolile din fosta margine militară adevă: în scolile comunale! Acești pași ne dau destulă dovadă despre ceea ce voiesc dñii Maghiari cu proiectul lor.

Răspuns.

Un oare care „Nuțu” s'a plâns în nr. 44 al „Tel. Rom.” sub titlul: „Până unde merge șovinismul maghiar!” precum și un român (?) în nr. de Marți (28/16 Aprilie) al diarului din loc „Tageblatt” sub titlul: *Verbot der romänischen Sprache beim Kaiserfeste im hermannstädter Ursuliner Convente* „că reprezentarea pe scenă a unei piese dramatice românesce în institutul de fete din mânăstirea din loc a Ursulinelor nu a fost permisă din partea episcopului rom. cat. al Transilvaniei, și adscriendumi mie împedecarea reprezentării me căveresează într'un mod destul de necăveresc cu cuvintele următoare: „Acela asupra căruia foaia oficioasă publică un concurs parțial”. Spre a mă apăra în contra atacului acesta, ale cărui săgeți eșise dintr'un arsenal neromânesce, și spre a pute esplica starea lucrului, îndrăsnesc a ruga pe onorabila redacțiune să binevoiască a 'mi publica „răspunsul” acesta.

Institutul de fete din loc al Ursulinelor a fost espus de mai înainte mai multor atacuri din partea unor indiviđi necatolici, nereligioși și ultranaționali, cari adevă l a casa cu călcarea legilor patriei, cu germanizarea elevelor maghiare, și în fine chiar și despre călugărițe scorniseră felurite lucruri înfiorătoare. Amintesc numai fabula despre „Ubric” inventată de unele foi străine și reproducă în estras și de diarul din loc „Tageblatt” și încă un loc dintr'o broșură politică, despre care de mai de multe ori sau amintit, etc. Împregiurarea aceasta a trebuit să înduplece atât pe institutul, cât și pe episcopul, ca pre cel mai suprem și numai prin legile patriei restrins director al tuturor institutelor confesionale din diecesa sa, — se încungiure cu cea mai mare îngrigire tot ce ar puté da ansă inimicilor institutului spre a 'și reînoui atacurile rătăcioase.

Între împregiurările de față ar fi fost reprezentarea unei piese românesce de instur o armă binevenită în mâna inimicilor institutului, cari procedura aceasta o ar fi ținut de învoire și ca atare unică în toate institutelor confesionale rom. catolice. Avend însă odată amintitii inimici vre o armă în mână, o ar fi întrebunțat de sigur spre a irita și mai tare spiritul națiunei maghiare în contra acestui institut.

Impedecarea reprezentării deci nu a avut de scop nici decum „vătămarea simfîmintelor celor 3 milioane de Români, și nu a fost un act al „șovinismului maghiar,” ci numai îngrijirea de interesele institutului, a fost numai o procedură rațională.

Pretensiunilor juste ale Românilor se satisface prin aceea, că elevele de naționalitatea română al căror număr însă e foarte mic, sînt obligate de-a cerceta oara de limba română, și aceasta din anul 1875, adevă cu un an înainte de înalta vizită a Maiestății Sale, singur numai din inițiativa Escelenței Sale a episcopului Fogarasy. A pretinde mai mult nu se cuvine, a permite mai mult nu e consult. Tocmai așa se întempla în oareș-care secoală confesională; toată cercarea de-a ocupa un teren mai mare pentru limba altei națiuni sau biserici, are de a se lupta cu nenumerate greutăți, până ce în fine totuși trebiu să cedeze.

Atăta la esența cestiunei.

Se pretinde un fanaticism orb, o ură nedumerită față de altă națiune ca cineva, asupra căruia după dl. „Nuțu” și „un român,” se publică un concurs parțial, se alerge spesând 17—18 fl. pe la Alba-Iulia

spre a împedeca reprezentarea unei piese românesce, deși dacă acesta 'i-ar fi fost scopul, l'ar fi putut ajunge cu mult mai ușor pe postală.

Scopul călătoriei mele la Alba-Iulia a fost de-a câștiga pentru fiul meu cel de 9 ani o fundațiune; călătoria însă de aceea o-am întreprins în feriele Pascilor, fiind că amintitul meu fiu atunci primise testimoniu (Értesítő), pe basa căruia speram de-a puté ajunge scopul desrut.

Ce privesc presupunerea, că eu aș urî națiunea română, trebiu să o declar de nebasată. Purtarea mea, ce-am manifestat față de națiunea și limba română în cei 12 ani, de când mă află în orașul acesta, adevăresc contrariul. Pentru că dacă acela „un român,” sau dl. „Nuțu” în loc ca să mă caracterizeze cu „publicarea concursului parțial” mă ar fi caracterizat cu aceea, că eu am fost acela, care am defit din posunariul meu propriu un premiu pentru acei studenți germâni și maghiari, cari vor face mai mult progres în limba română; acela care am apêrat pe Românii în contra unui profesor germano-bavar, care adevă numea pe Germani bandă de hoți în mai multe foi maghiare și germâne din Cluj și Viena, tâlhari și aprindători; acela în a căru casă în fie-care an unul sau chiar și doi studenți sëraci de națiunea română 'și căpătase vîntul întreg gratis, dintre cari univesitate în podoaba junimei de la univesitate din Cluj; acela care se silese pe copiii sei proprii să învețe limba română; acela care pentru nici o absență nu pedepsesse mai aspru pe tinerii români, ca pentru absența dela oara de limba română; acela care pre lângă „publicarea concursului parțial” și astăzi își împărțese pânea cea de toate țilele de câte 2—3 ori pe săptămână cu câte un student brav de naționalitatea română; acela care pentru iubirea, ce o manifestează față de studenții români, 'și-a căpêtat din glumă sau batjocură numele de „tată al Românilor” (*az oldhok atyja*) dacă acela „un Român” sau dl. „Nuțu” m'ar fi caracterizat în mod acesta, mulți dintre cetarii onorabilei d-voastre foaie m'ar fi cunoscut îndată sub numele de odiosul (?) profesor, și mulți dintre preoți, învățatori, notari ș. a. cari 'mi-au fost odată discipuli ar fi esclamat: aceasta e calumniare!

Cumcă citarea acestor lucruri neînsemnate e numai armă de apêrare și nici decum îngânfare, poate înțelege ușor ori și cine, care a cetit atacul „unui Român” în „Tageblatt” și al d-lui „Nuțu” în „Tel. rom.”

Permiteți 'mi d-le redactor a mă reînțoarea în fine earăși la cei 2 articuli cam identici unul cu altul. Înțeleg durerea d-lui învățatoriu de limba română, dar de altă sînt convins pe deplin, că la cas dacă simpatizează cât de puțin cu institutul acesta, el însăși se va cufunda în aceea că certă, una amenințătoare nu s'a descărcat preste institutul întreg, ci numai preste sermanul de mine, ceea ce de sigur s'ar fi întemplat.

De cumva însă rezultatul final va fi înfințarea unui institut de fete românesce nime nu se va bucura mai sîncer ca

respectivul profesor
dela gimn. reg. ung. de stat.

Varietăți.

* (Necrolog). În 21 Aprilie a. c. am petrecut la odihna eternă pe unul din membrii cei mai de frunte ai comunei Răheu, pre *George Maier*, care după o boală îndelungată de mai multe luni, în 19 Aprilie a. c. își finî viața sa în etate de 67 ani, lăsând în adencă intristare pe iubita sa soție Ioana și doi fii maioreni Aron și Nicolae, cel dintăiu notariu cercual la Vingard căsătorit și cu familie, al doilea Dr. în filosofie și profesor seminarial în institutul teologic pedagogic din Sibiu. Reposatul a fost om de familie de frunte în comună, a purtat mai mulți ani sarcina de antiste și jurat comunal în timpurile cele mai critice, a servit și bisericii parte ca epitrop parte ca membru al reprezentanței și din tinereță ca căntereș însemnat. Pătrunș fiind în decursul vie-

ții sale de lipsa bărbaților învățați ai națiunei noastre, n'au pregetat ași da pre ambii sei fii la scoale mai nalte, a spesa și a jertfi pentru crescerea lor de cetățeni aleși ai statului și ai națiunei, și într'u adevăr 'i-a și succed, deși cu mari jertfe și multe ostenele ai vedé pe ambii fericiți încât acum a putut țice cu drept cuvânt: acum slobodesce Doamne pe robul tēu în pace.

La înmormentare au luat parte toate rudeniile, amicii și cunoscuții și o numeroasă inteligență din vecinul oraș Sebeș; ar fi de dorit ca mai mulți părinți de familie să urmeze esemplului acestui reposit în crescerea familiei. Fie'i țării ușoară și memoria eternă. *Una contimporan.*

* (Noul curs al postelor). Dela 3/15 Maiu postele vor comunica pe liniile Sibiu-Brașov, Sibiu-Alba-Iulia, Sibiu-Agnita, Sibiu-Turnul-roșu, Sibiu-Cisnădie și Sibiu-Rășinari în următorul chip:

Între Sibiu-Brașov: Plecarea din Sibiu 2 oare 30 minute d. a., sosirea la Făgăraș 12 oare 30 min. noaptea, sosirea la Brașov 8 oare 30 min. în. a.; plecarea din Brașov 1 oară noaptea, sosirea la Făgăraș 9 oare 10 min. în. a., sosirea la Sibiu 6 oare 50 min. sara.

Între Sibiu-Alba-Iulia: Plecarea din Sibiu 1 oară 30 min. d. a., sosirea la Mercuria 5 oare 50 min. d. a., sosirea la Sebeș 8 oare 25 min. s., sosirea la Alba-Iulia 9 oare 55 min. n.; plecarea din Sebeș 7 oare 45 m. dim., sosirea la Mercuria la 10 oare 15 min. în. a., sosirea la Sibiu 2 oare 45 min. d. a.

Între Sibiu-Agnita: Plecarea din Sibiu 2 oare d. a. sosirea la Agnita: 8 oare 30 min. în. a., plecarea din Agnita 4 oare d. a., sosirea la Sibiu 12 oare ameași.

Între Sibiu-Turnul-roșu (pe săptămână de patru ori: Dumineca, Lunea, Mercuria și Vinerea): Plecarea din Sibiu 2 oare d. a., sosirea la Turnul-roșu 5 oare 45 min. d. a.; plecarea din Turnul-roșu 6 oare 30 min. sara, sosirea la Sibiu 12 oare 15 min. noaptea.

Între Sibiu-Cisnădie: plecarea din Sibiu 2 oare 30 min. d. a., sosirea la Cisnădie 4 oare d. a.; plecarea din Cisnădie 8 oare dim., sosirea la Sibiu 9 oare 30 min. dim.

Între Sibiu-Rășinari (neschimbat, pe săptămână de trei ori: Dumineca, Marția și Vinerea): Plecarea din Sibiu 2 oare d. a., sosirea la Rășinari 3 oare 30 min. d. a.; plecarea din Rășinari 7 oare 30 min. dim., sosirea la Sibiu 9 oare în. a.

Posta călătorească între Alba-Iulia-Sibiu va pleca din Alba-Iulia la 3 oare 30 min. d. a. și va sosi la Sibiu la 12 oare noaptea.

Tot dela 15 Maiu începând oficiul postal din Sibiu va fi deschis pentru public:

Despărțământul epistolar: dela 7 oare dimineața până la 12 oare ameași și dela 1 oară după ameași până la 8 oare sara.

Despărțământul pachetelor: dela 8 oare dim. până la 12 oare ameași și dela 2 oare d. a. până la 7 oare sara.

Despărțământul mandatelor: dela 8 oare dim. până la 12 oare ameași și dela 2 oare d. a. până la 7 oare sara.

Cea din urmă culegere a epistolar: dela 8 oare dim. până la 12 oare ameași și dela 2 oare d. a. până la 7 oare sara.

* (Visitare de școală). Din Hondol ni se scrie cu datul 24 Aprilie v.:

Astăzi la doué și ½ oare după

prânz, ne-a cercetat scoala noastră confesională rom. gr. or. din loc domnului inspector regesc de scoale din opidul Deva fiind coînsoțit și de on. domn jude cercual, din cercul Murăș-șoimuș. La primul moment al intrării în scoală, a pus domnia sa întrebarea: „Sciu limba maghiară?” apoi a luat elevii și elevele sub examinare: din cetire, scriere și computul oral și scripturistic, au conscris toate mobilele și aparatele aflânde în scoală. a-decă: mese, bance, tabele de părete, mașina de comput, o mapă mică a Ungariei și o tablă neagră pentru scriere și computul cu cifre. Mai departe a continuat cu conscrierea tuturor opurilor literare aflânde în scoală, că de unde și de cine sunt edate. La trei oare domnul inspector regesc a părăsit scoala noastră.

* (Ritualul unei cete de tâlhari). Foile din Palermo spun: „Înainte tribunalului nostru s'a decis de cerând procesul contra renumitei cete de tâlhari „*L. Fratuzzi*“ din Bagheria. Această ceată consista din 29 civi ai numitei cetăți, carea avea de căpitan pre un meseriaș. Ceata își avea notariul, doctorul, apoticariul și preotul ei. Fie-care carele intra în societatea aceasta trebuia să sufere o împunșetură în degetul cel mare, stropindu-se cu sângele eșit din deget icoana unui Sfânt. Aceasta icoană după aceea se ardea și cenușa ei să imprăștia. După aceea candidatul trebuia să puse cu un revolver într'o icoană de-a lui Christos acățată în sala, unde și ținea societatea ședințele, spre dovadă, că înaintea lui (candidatului) nu este nimic sfânt și că el, în cas de lipsă, ar pușca chiar pre părinții lui. Toți membrii acestei societăți s'au judecat la închișoare pe mai mulți ani.“ (Așa se formează nihilismul, socialismul etc. în statele, unde domnesc nedreptățile și supremația. Red.)

* (Încercare de asasinat). Din Petersburg se scrie diarului „Daily News“: „Prezența de spirit a generalului Drendeln a zădărnicit un nou complot îndreptat în contra vieții sale. Între persoanele ce cereau audiență dela general se află într'o dimineată și un individ în plină uniformă a unui colonel rus, care, venind rëndul la el, fû rugat să prezente petiția. El începî să răscolească prin busunare ca și cum ar căuta niște hârtii, când generalul temându-se de trădare, îi apucă mâna și îi o ținu în busunar până ce străinul a fost dat pe mâna poliției. În busunarul di-sului colonel s'a aflat un revolver încărcat. În curând se dovedî că individul nu era colonel ci nihilist stravestit.

* (Domnișoara Adelaida Montgolfier), fiica descoperitorului baloanelor, trăiesce în vârsta înaintată de 89 ani. Ea are o avere însemnată și dăruî museului academiei aeronautice o copie a marelui medalii făcută de Hondon, care reprezintă pe tatăl și pe unchiul ei — cei doi frați asociați în întreprinderea lor științifică. După cum află diarul din Londra „Nature“, în Franca se fac pregătiri pentru serbarea jubileului de 100 ani a înălțării primului balon, care avu loc în 1783 aproape de orașul Lyon.

Sciri ultime.

(După „S. d. T. B.“)

București, 16 Mai n. În colegiul electoral I s'au ales 17 liberali și 8 conservativi, 5 realegeri vor reeși probabil în favorul liberalilor.

London, 16 Mai n. După documente publicate este constatată o înțelegere anglo-rusească cu privire la Rumelia resăriteană.

Bursa de Viena

din 16 Mai n. 1879.

Împrumutul de stat din 1860	125 50
Aecțiuni de bancă	841 —
Aecțiuni de credit	261 80
Valuta nouă imperială germană	241 —
London	117 35
Argint	— —
Galbin	5 54
Napoleon d'aur (poli)	9 36

Economic.

Budapesta, 10 Mai n. Impregiurările timpului s'au schimbat debia spre bine având săptămâna trecută întreagă vreme frumoasă plăcută cu soare. Numai Vineri și Sâmbătă a picurat puțin. Favorul acesta de timp, după care am fost cu toții setoși a fost întrebuițat cu plăcere mare din resputeri de toți, cu deosebire de economi, cari au rămas în acest an tare în dărâp cu lucrurile de câmp. Pelângă toate aceste însușe multe locuri vor pute fi arate numai după vre-o câte-va săptămâni, din care cauză poate că vor rămâne și nelucrate. În timpul din urmă s'a încuibat temerea între economi, că grâul în acest an va avé mult tăciune și aceeaș temere nu e fără temei; dacă însă de-acum începând vom avé timp îndelungat zile frumoase uscate apoi rēul acesta poate nu va fi așa mare precum se crede și se închipuesce. Deși sēmănturile sânt pline de burueni totuși nădăjduim într'o recoltă cuantitativ bună. Cu timpul frumos a intrat între oameni multă vioiciune și toate negoațele, cu deosebire negoțul bucatelor au luat un avânt și comunicația e foarte animată. În special notăm:

Grâul a trecut cu iuțală în cantitate de 70—80,000 măji metrice cu cîte fl. 9.30—9.50; Sēcara la 3000 m. m. cu fl. 5.90—6.20; Orzul la 3000 m. m. cu fl. 5.10—5.25; Ovēsul a trecut cu fl. 5.25—5.60; Cucuruzul în cantitate de 20,000 măji metrice a trecut ca focul plătindu-se maja metrică cu fl. 4.70—4.98, ba chiar și cu 5.27; Fâina toată câtă s'a aflat în tērg și în magazine s'a transportat în toate părțile Europei, cu deosebire însă în Britania, Germania de sud și Hollanda.

Păstăioasele n'au avut așa mare trecere și prețurile au fost în săptămâna trecută ceva mai moderate ca mai înainte. În deosebi s'a vëndut: fasolea cu fl. 7—8; linteia cu fl. 10—12; mazērea cu fl. 10—13; sēmēnța de in cu fl. 13; mălaiul cu fl. 8.75—9 toate pro 100 chilogr.; Lânile asemenea n'au avut trecere mare plătindu-se numai chilograma cu fl. 2—3.50.

Porcii au fost tare căutați. În tērg s'au aflat 90,000 de capete și între aceste din România 1390, din Ungaria de sud 3600 și din Ardeal 550.

Unsoarea de porc încă a avut trecere bună și s'a plătit cu fl. 44.50—45 fără vas, și cu vas cu tot cu fl. 46—47; Slănina a trecut cu fl. 41—43; afumată cu fl. 47—49; Sēul s'a vëndut cu fl. 44—45; Spiritul a trecut numai cu fl. 26—26.25 *en gros* pro 10 mii litre ‰; Crumpene erau foarte puține în tērg, de aceea au fost tare căutate plătindu-se și cu fl. 1.60—1.80;

Peile încă au avut trecere bună. Notăm în special: peile nelucrate de oaie s'au vëndut cu fl. 50—60; cele de miel cu fl. 87—92; de vacă cu fl. 105—110; de bou cu fl. 110—112 din Ungaria; din Bănat cu fl. 125—135; din Ardeal cu fl. 135—145; peile lucrate respective tălpile s'au plătit după calitate și cantitate binisor în săptămâna trecută. Așa d. e. 9—11 chilograme tălpi de vițel cu fl. 425—450, 5—6 chilograme tălpi de cal cu fl. 175—185 etc. etc.

Nr. 59—1879.

2—3

EDICT.

Ioanăș I. Roman de religiunea gr. or. din comuna Săliște, comitatul Sibiului, carele a părăsit de 4 ani cu necredință pre legitima sa soție Marina n. D. Martin tot din Săliște, fără a se scî ubicațiunea lui, fiind încaminat asuprași proces matrimonial, se citează prin aceasta ca în termen de un

an și o ți dela datul de față să se prezenteze înaintea subsemnatului for spre a se folosî de dreptul apărării; la din contră procesul matrimonial încaminat asuprași se va decide în absența lui.

Scaunul protopresbiteral gr. or. al tractului Sibiului I ca for matrimonial.

Sibiuiu în 19 Martie 1879.

Moise Toma m. p.
adm. protop.

Nr. 49—1879.

2—3

EDICT.

Ioan Marină din Tilișca comitatul Sibiului, de religiunea gr. or., carele de 6 ani a părăsit cu necredință pre legitima sa soție Ana născ. Iacob Hânsa tot din Tilișca, fără a se scî ubicațiunea lui; fiind asuprași încaminat proces divorțial, este citat prin aceasta ca în termen de un an și o ți dela datul de față, să se prezenteze înaintea subsemnatului for matrimonial spre a se folosî de dreptul apărării;

rării; la din contră, procesul încaminat asuprași se va decide în absența lui.

Scaunul protopresbiteral gr. or. al tractului Sibiului I ca for matrimonial.

Sibiuiu în 19 Martie 1879.

Moise Toma m/p.,
adm. protop.

Tablourile oleografice

edate de

F. A. Lachmann,

representând diferite episoade din campania română s'au dat în comisiune dlui **G. B. Popovits**, furnisorul curței M. S. R. Domnitoriului, **I. Fleischmarkt 15, Viena** pentru provinciile austro-ungare.

Prețul lor este: Portretele M. L. Lor în rame cu fund oval **16 floreni** v. a. esemplariul; toate celelalte cu rame quadrate **15 floreni** v. a. esemplariul. [19] 1—6

Praturile musante lacsative din Elöpatak

conțin compozițiunile chimice solutive ale apelor minerale renumite din Elöpatak.

Un efect eminent au aceste praturi la catar de stomach, spasmi de stomach, slăbiciune de mistuire, lipsa de apetit, ararâ în gât, umflături de ficat și splină, îngușarea ferei, petri în feară și gălbinare la respirarea grea și baterea de inimă, gazuri în testine, boala apei, hemoroide, la afecțiuni cataralice ale rerunchilor, a beșice și canalului de urină, în contra formării de nēsip, la catare cronice și umflături ale matricei, curgere, dispozițiune la vērșarea de sânge, la amefeli, suirea sângelui cătră cap și cătră piept.

Aceste praturi întrec în efect atât **sarea scumpă de Karlsbad**, cât și **praturile lui Seidlitz**.

Prețul un scătuițe ce cuprinde 12 doze cu îndreptariul spre folosire cu tot **80 cr.**

Depositul general: În Brașov la apotecariul **Szava**; în Sibiuiu la **F. A. Reissenberger**, comerciant. [13] 6—12

UMRATH & COMP. în PRAGA,

fabrică de mașini agricole,

se recomandă prin specialitățile lor renumite prin o **esecutare foarte solidă, umblet ușor mare productivitate și treerat curat a**

mașinilor de treerat cu brațe și cu vârtej

pentru 1 până 8 cai sau boi,

atât **locomobile** cât și **stabile**. Mai departe fabricăm noi în mărimi diverse:

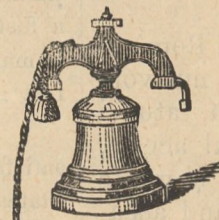
Ciururi de bucate, mașini pentru tăiat paie, mori pentru sdrobot etc. etc.

Cataloge ilustrate în limbile țerei grătuite și franco. [14] 9

Neoplanta.

1875.

Medaliă de argint.

Seghedin.

1876.

Medaliă pentru merite.

CLOPOTE

DE TOATĂ MĂRIMEA

pe lângă hotărîrea prealabilă a sunetelor lor.

Cu deosebire recomandă **clopotele găurite**, inventate de dēnsul, a căror sunet este mai adēnc decât acelor de construcțiunea vechie și care, fiind de 100 punți sânt asemenea celor de 140 punți de construcțiunea vechie.

Se află totdeauna în deposit clopote, dela mărimea cea mai mică până la 50 chilogr., precum și de **proasce portative și de mână**.

Se recomandă pentru comande cât de multe

Antonie Novotny

în Timișoara.

[15] 8